

Om natten drømte hun at hun helte en tallerken brødsuppe på en potteblomst i frøken Lybæks vindu, men frøken Lybæk oppdaget det straks og sa med dyp røst:

— Men Else, leste du ikke i testamentet ditt i går kveld.

Else blir kjent med de andre

Da Else våknet neste dag tenkte hun straks på Hver. Så greitt at hun alt hadde en venninne. Gruelig morsom var hun også. Else gledet seg til å treffe henne igjen.

Det var søndag, klar vårdag med sol og kaldt i skyggen. Oppe på soveværelsene ble det aldri lagt i ovnen om morgenen.

— Jeg har nesten frosset av meg nesen, sa Hver, se hvor spiss den er — av bare frost.

— Du sier ikke det, sa Else. Jeg visste ikke at man fikk spiss nese av å fryse.

— Du vet da vel at allting krymper i kulden, sa Hver.

— Da ønsker jeg at min nese ville krympe, sa Else og så modig inn i speilet på den lille potetnesen sin.

— Du trenger det, men jeg trengte det altså ikke, sa Hver avgjørende.

Men så var det deilig å komme ned i den sto-

re, varme spisestuen. Solen glitret i taklampens prismer, som kastet røde, blå og gule reflekser på alle vegger.

Else fikk vite at den andre lærerinnen, frøken Strøm, skulle komme om ettermiddagen.

Hun hadde vært bortreist et par dager.

— Er hun grei? spurte Else.

— Som man tar det, sa Kristiane overlegent, jeg synes iallfall ikke det.

— Nå må du gi deg, sa Marena.

— Ja, du er jo hennes favoritt, sa Kristiane spisst.

— Det er jeg aldeles ikke, sa Marena.

— Og så svemer dere for Pappemann begge to, bomullsdottene gror langt ut av ørene på ham nå.

Marena sendte henne et foraktelig blick og viste med mine og fakter at hun fant det under sin verdighet å svare.

Det falt likesom av seg selv at Hervor og Else slo seg sammen. De spaserte arm i arm og inpsierte alle ting innendørs og utendørs.

I kjøkkenet hilste Else på Olava. Stor og bred

med glinsende røde kinner og hvitt forkle over sin fyldige figur.

— Velkommen, sa Olava og holdt i det hvite forkleet med begge hender. — Jeg er den som skaffer mat til kroppen, vesle frøken.

Else lo.

— Du ser ut til å ha overskudd på humør, du, sa Olava, og sannelig er det den slags folk som trenges i denne verden, det sier nå jeg.

Lille Else hadde alltid en følelse av at alle likte henne, og den rødsprengte Olava kokke gjorde ingen unntagelse fra regelen. Men Else forsto at Hervor ikke var særlig populær på kjøkkenet.

Hvor maste på at de skulle gå videre. I døren hvisket Olava til Else:

— Kom igjen når du har lyst, men ta ikke den neseperla der med deg, Olava kokke blunket bortover til Hervor.

Ute i staldøren sto en ung mann og røkte snadde.

— Det er Ole Sand, hvisket Hervor, han pusser støvler, henter posten og raker i hagen — han er så vemmelig viktig.

— Velkommen, sa Ole Sand og nikket uten å ta luen av seg. Han hadde et stort, enfoldig ansikt og store, røde kinner.

— Jeg så frøkenen da hun kom igår, sa Ole.

— Ja, du gjorde vel det, sa Else.

— Du ser så liten ut, fortsatte Ole. Han sto lenet til staldøren.

— Ja, du får unnskyldte at jeg ikke er større, sa Else muntert.

— Men små folk kan være pene, fortsatte Ole.

Da begynte naturligvis Hervor og Else å knise.

— Riktig pene kan de være au, fortsatte han.

Der kom Laurits, han fikk liv i den viktige jýplingen i staldøren.

— Stå ikke der og heng, men gjør noe nyttig, sa han morsk.

Hvor og Else gikk for å se til den gule hesten, og når det var gjort var de ferdige med å se på ting.

Da de kom inn fikk de vite at frøken Lybæk hadde spurt etter dem. Hun satt med stangbriller på og en stor andaktsbok foran seg. Alle de

andre var gruppert rundt det runde bordet midt i salen.

Ved døren, Laurits kusk og Ole Sand, Olava med hodet bedagelig på skakke, helt forskjellig fra sitt kjøkkenuttrykk, lille Gurine satt der og skjelte, og Berthe mellompике stirret med runde øyne på sine røde, sprukne hender.

Den store ovnen lumret, marssolen stakk så fluene alt var kommet frem og surret søvndyssende borte i vinduene. Frøken Lybæk leste med dyp, ensformig stemme, den steg ikke, den sank heller ikke.

Else anstrengte seg for å følge med, glippet med øynene og hørte, hørte og glippet. Til slutt ble all ting så underlig stille. Frøken Lybæks stemme var så langt, langt borte. Alt var så lunt og så deilig.

Else skvatt opp med et rykk. Hun hadde sovet.

Hun stirret forskrekket omkring seg! Bare ikke noen hadde sett det. Jo, der knekket Hervor aldeles sammen av latter borte ved sofaen, og Ole Sand hadde nesten hele sitt rød blomstrede lommetørkle inne i munnen. Else så forvirret

videre, der satt Anne Katrine med foldede hender og stirret anklagende.

Frøken Lybæk leste uanfektet videre med sine store stangbriller på nesene. Hun hadde visst intet sett, frøken Olsvig heller ikke, men du store all verden, sov ikke frøken Olsvig også? Duppet hun ikke ganske tydelig med hodet — Else satt og ventet og ventet på et nytt dupp. Å nei, det var nok ikke så vel at frøken Olsvig sov.

Else likte seg ikke der hun satt. Alt var så forferdelig leit, og hun følte seg så ensom.

Så var andakten slutt. Frøken Lybæk satt et øyeblikk med bøyd hode, så reiste hun seg stille og gikk ut.

Litt etter dro Olsvig og tjenerne seg også sakte ut, men Ole Sand vendte seg i døren, satte tungen mot det ene kinnet og blunket til Else.

— Den avskyelige gutten, tenkte Else.

— Så dere at Else sov? spurte Hervor.

— Tror dere at frøken Lybæk blir veldig sint? spurte Else ulykkelig.

— Du får en preken som er så lang som herfra og dit, sa Kristiane.

— Det tror jeg ikke, sa Marena på sin stille

måte, men frøken Lybæk er sånn at hun er uglad når sånt skjer.

Else visste ikke noe så forferdelig som når noen skjønte på henne, og så frøken Lybæk!

Else lengtet hjem. Hun syntes hun så havet glitre fra stuevindue hjemme, hun kjente den friske lukt av tømmer nede fra tomtene. Snart ble de dobbelte dørene tatt ut av verandadøren, så en kunne løpe like ut i haven, hvor sneklokker og krokus snart blomstret, og alle guttene sprang ut og inn.

Og her var hun og hadde sovet under andakten og var forferdelig ulykkelig, for frøken Lybæk var visst streng, og mor hadde sagt at hun skulle være oppmerksom og oppføre seg pent, ikke vimsete og tankeløst.

Og nå skulle hun være her hvor de ikke så sjøen engang, men bare jorder og skog, og allting var så lukket og trist, ikke minst på grunn av den strenge frøken Lybæk!

Else syntes hun hadde det forferdelig vondt. Tenk at hun virkelig hadde gledet seg til å reise hit. Og hun hadde skrytt av det til venninnene!

Jo, det var riktig noe å glede seg til.

Hun måtte gråte, det måtte hun, men der kom Anne Katrine i døren.

Else fór opp, Anne Katrine måtte ikke se at hun gråt, ikke på noen måte. Hun hadde sett så bebreidende på henne med de grå øynene. Og hun hadde slett ikke noen rett til å være overlegen og se anklagende på andre! Datter av en skomaker!

Nei, Else ville late som hun var like glad, ja, det ville hun. Men ikveld når hun var kommet i seng ville hun gråte riktig ut.

Om ettermiddagen kom frøken Strøm. Hun var tynn og høy og så sliten ut. Men hun hadde et muntert ord til dem alle, nesten anstrengt livlig, var hun.

— Uff, sa Jutta, i kveld kommer vel lykten igjen.

Det var de første ordene Else hadde hørt Jutta si, og de virket mystiske på henne.

— Lykten? spurte hun overrasket.

— Ja, sa Hervor, frøken Strøm går rundt med en lykt om kvelden og ser om vi er i seng til rett tid, lyser oss like opp i ansiktet.

Og Else som hadde gledet seg til å gråte ut

når hun var kommet i seng i kveld, og det var blitt stille og mørkt. Nå skulle hun ikke få lov til det heller, for da kom jo frøken Strøm med lykten.

Nei, hun ville skrive til far og mor og be dem ta henne hjem igjen. Hun skulle aldri mere løpe ut med guttene, aldri mer være vimsete — bare hun måtte få komme hjem igjen.

Da Else om kvelden gikk gjennom gangen, åpnet frøken Lybæk døren til værelset sitt.

— Else Beck jeg vil snakke med deg.

Det var nok sant som de sa, at frøken Lybæk visste alt. Hvorledes kunne hun vite at det nettopp var henne som gikk gjennom gangen!

Else var så redd at hun syntes det rørte seg i brystet på henne da hun gikk inn til frøken Lybæk. Det var et stort og vakkert møblert værelse. Else så bare noen malerier og et stort skrivebord med papirer og en oppslått bibel — og så den brede skikkelsen ved skrivebordet.

— Else, sa frøken Lybæk og strakte sin hånd ut mot henne, er du så likegyldig for Guds ord at du sovner når du hører det.

— Unnskyld, sa Else. Unnskyld! Jeg vet ikke

hvorledes jeg kunne gjøre det.

— Det er ikke alene for din skyld, men også for de andres at jeg snakker med deg om at hvert eneste menneske har i sin makt å påvirke andre —.

Else snufset og gråt.

— Husk også en ting: Guds ord er det eneste vi mennesker har å trøste oss til her på jorden. Det vil du nok se når du blir eldre.

Det merkelige ved frøken Lybæk var at alt hun sa virket så overbevisende sant. Det var ikke rum for tvil. Hun klappet Else på kinnet.

— God natt, Else.

Da Else var kommet i seng, følte hun aldeles ingen lyst til å gråte. Hun bare lå og tenkte på at hun likte frøken Lybæk så urimelig godt.

Du store all verden så godt hun likte henne. Kanskje ble det ikke så galt å være her allikevel —.

Men det var dårlig gjort at Hervor sladret til de andre om at hun hadde sovet. Igrunnen var det grusomt stygt å være surøyd, sånn som Hervor var. Men hun er nå min beste venninne allikevel, tenkte Else.

En mørk dag

Hverdagen begynte. Hver time, hvert kvarter på dagen var de i arbeide og hvile. Så tidlig skulle de stå opp om morgenen, så lenge skulle de lese, så lenge fikk de ha fri.

Else sukket. Det var i grunnen vanskelig for en som hadde levd et så fritt liv både hjemme, på gaten og på skolen. På den private skolen hjemme, visste alle og enhver at Else Beck aldri kom på skolen før et kvarter over tiden. Det hendte heller ikke sjelden at det kunne trekke ut til bortimot en halv time.

Så kom Else Beck smilende, rosenrød og fregnet med den freidigste mine. Ingen sa noe til henne, og Else hadde nok funnet det svært urimelig dersom noen hadde gjort det.

Men når hun altså tok det så lett om formiddagen, og brukte hele ettermiddagen til å løpe ute med brødrene og skokkevis av vennin-